

Asettamispäätös

4.6.2021

VN/3528/2021
VN/3528/2021-OM-3**Työryhmän asettaminen yhdenvertaisuuslain muuttamista varten****Asettaminen**

Oikeusministeriö on tänään päättänyt asettaa yhdenvertaisuuslain osittaisuudistusta valmisteleavan työryhmän ja sen työelämää koskevan alajaoston.

Toimikausi

Työryhmän ja sen alajaoston toimikausi on 10.6.2021-31.5.2022.

Tausta

Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) tarkoituksena on edistää yhdenvertaisuutta ja ehkäistä syrjintää sekä tehostaa syrjinnän kohteeksi joutuneen oikeusturvaa. Laki tuli voimaan 1.1.2015.

Pääministeri Marinin hallituksen ohjelmaan on kirjattu, että hallituskaudella toteutetaan yhdenvertaisuuslain osittaisuudistus. Lisäksi ohjelmaan on kirjattu, että tehdään eri koulutusasteiden tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmista velvoittavat ja säädetään velvoittavista tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmista myös varhaiskasvatuksessa.

Yhdenvertaisuuslain toimivuutta tarkastelevan hankkeen (VN-TEAS hanke) tulokset on julkaistu 25.11.2020 ja hankkeen tuloksia voidaan hyödyntää osittaisuudistuksen suunnittelussa. Lain toimivuutta tarkastelevan hankkeen ja muun soveltamiskäytännön myötä on noussut esiin eri tyyppisiä lainsäädännön selkeyttämistä- ja kehittämistarpeita. Sääntelyyn liittyy uudistamistarpeita, joista osa on luonteeltaan teknisiä mutta osa edellyttää syvällisempää sääntelyn sisällön ja rakenteen toimivuuden arviointia. Tämän vuoksi on syytä arvioida, onko yhdenvertaisuuslakiin tarve tehdä hallitusohjelman kirjausten lisäksi muita tarpeellisia muutoksia osittaisuudistuksen yhteydessä. Yhdenvertaisuuslakiin tehtävien muutosten lisäksi voidaan arvioida tarve tehdä tarpeellisia muutoksia lakiin yhdenvertaisuusvaltuutetusta (1326/2014) ja lakiin yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnasta (1327/2014).

Postiosoite
Postadress
Postal Address
 Oikeusministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 25
 00023 Valtioneuvosto

Eteläesplanadi 10
 Helsinki

0295 16001
 +358 295 16001

09 1606 7730
 +358 9 1606 7730

oikeusministerio@om.fi
 oikeusministerio.fi

Tavoite Voimassa olevaa yhdenvertaisuussäätelyä ajantasaistetaan siten, että tavoitteena on nykyistä selkeämpi ja toimivampi lainsäädäntö, joka edistää ihmisten yhdenvertaisuutta ja ehkäisee syrjintää.

Tehtävät

Työryhmän tehtävänä on selvittää ja arvioida yhdenvertaisuuslain toimivuuden ongelmakohtia ja mahdollisia muutostarpeita ja ajantasaistaa lainsäädäntöä osittaisuudistuksessa tarpeelliseksi katsotuin osin kuitenkin niin, ettei täysin uusille toimijoille aseteta uusia velvoitteita muuten kuin mitä hallitusohjelmaan on kirjattu.

Työryhmän tehtävänä on selvittää ja arvioida yhdenvertaisuuslain ja muun siihen liittyvän säätelyn toimivuuden ongelmakohtia ja mahdollisia muutostarpeita, erityisesti

- 1) Yhdenvertaisuuslain 14 §:n 1 momentin mukaista häirinnän määritelmää ja mahdollisuutta laajentaa 14 §:n 2 momentin mukaisia vastuullisia tahoja muihin kuin työnantajiin.
- 2) Mahdollisuutta laajentaa yhdenvertaisuuslain mukainen edistämisen- ja suunnitteluvuorokausi myös varhaiskasvatukseen hallitusohjelman mukaisesti.
- 3) Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan asemaan ja toimintaan liittyviä tarpeellisia muutoksia.
- 4) Yhdenvertaisuuslain 18 §:n 3 momentin sisältämää rajausta tuomioistuinten osalta.
- 5) Yhdenvertaisuusvaltuutetun mahdollisuutta viedä asia yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakuntaan ilman nimettyä syrjinnän uhria.
- 6) Kohtuullisia mukautuksia koskevan yhdenvertaisuuslain 15 §:n muotoilun mahdollista tarkentamista ja tarkastelua suhteessa YK:n vammaisyleissopimukseen.

Työryhmälle perustetaan työelämäkysymysten käsittelyä varten alajaosto, jossa käsitellään erityisesti työelämään liittyvää syrjintää.

Työelämää koskevan alajaoston tehtävänä on:

- 1) Arvioida työsuojeluviranomaisen tehtävien ja toimivallan riittävyyttä ja mahdollisia muutostarpeita yhdenvertaisuuslain valvonnassa.
- 2) Arvioida mahdollisuutta laajentaa yhdenvertaisuusvaltuutetun toimivaltaa työsyryjinnän kysymyksissä niin, että sen toimivalta täydentäisi aluehallintovirastojen toimivaltaa ja vahvistaisi oikeusturvaa ja oikeusturvan saatavuutta.
- 3) Arvioida samalla yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan toimivaltaa työsyryjintään liittyvissä asioissa.

Edellä kuvattujen selvitysten ja arvioiden perusteella työryhmän tulee valmistella sille asetetun tavoitteen saavuttamiseksi tarvittavat lainsäädännön muutosehdotukset. Työryhmän on laadittava mietintönsä hallituksen esityksen muotoon.

Seuranta ja raportointi

Työryhmän tulee raportoida työnsä etenemisestä oikeusvaltion kehittämisen ja sisäisen turvallisuuden ministerityöryhmälle. Yhdenvertaisuuslain uudistamisen etenemisestä raportoidaan hallitusohjelmatavoitteiden seurannan yhteydessä.

Kustannukset

Työryhmän työskentelyyn osallistumisesta ei makseta palkkiota. Yhdenvertaisuuslain valmisteluun liittyvät kulut maksetaan oikeusministeriön momentilta.

Organisointi

Työryhmä

Puheenjohtaja:

Osastopäällikkö, ylijohdaja Johanna Suurpää

oikeusministeriö

Jäsenet:

oikeusministeriö (OM): yksikönpäällikkö Corinna Tammenmaa.

työ- ja elinkeinoministeriö (TEM): erityisasiantuntija Katariina Tirri.

sosiaali- ja terveysministeriö (STM): johtaja Tanja Auvinen.

opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM): hallitussihteeri Laura Niemi.

Yhdenvertaisuusvaltuutettu: toimistopäällikkö Rainer Hiltunen.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta: pääsihteeri Juhani Kortteinen.

Pysyvä asiantuntija:

sosiaali- ja terveysministeriö (STM: vammaisasioiden asiantuntija): erityisasiantuntija Tea Hoffrén.

Sihteeri:

Erityisasiantuntija Katri Leikas

oikeusministeriö

Työelämäkysymysten jaosto

Puheenjohtaja:

Hallitusneuvos Tarja Kröger

työ- ja elinkeinoministeriö

Jäsenet:

oikeusministeriö (OM): yksikönpäällikkö Corinna Tammenmaa.

työ- ja elinkeinoministeriö (TEM): johtava asiantuntija Seija Jalkanen.

sosiaali- ja terveysministeriö (STM): erityisasiantuntija Jenny Rintala.

Yhdenvertaisuusvaltuutettu: yhdenvertaisuusvaltuutettu Kristina Stenman.

Akava ry: johtava asiantuntija Miika Sahamies.

Elinkeinoelämän keskusliitto (EK): asiantuntija Katja Leppänen.

Suomen Yrittäjät (SY): asiantuntija Atte Rytönen.

Suomen ammattiliittojen keskusjärjestö (SAK ry): lakimies Anu-Tuija Lehto.

STTK ry: juristi Anja Lahermaa.

Kunnallinen työmarkkinalaitos: työmarkkinalakimies Juha Raunio.

Pysyvät asiantuntijat:

VM (valtion työmarkkinalaitos) neuvotteleva virkamies Jouko Hämäläinen.

Kirkon työmarkkinalaitos: lakimies Timo von Boehm.

Sihteeri:

Erityisasiantuntija Katariina Tirri

työ- ja elinkeinoministeriö

ja

Sihteeri:

Erityisasiantuntija Katri Leikas

oikeusministeriö

Tasa-arvolaki

Työryhmän nimeämisessä on pyritty huomioimaan naisten ja miesten tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4 a §:n asettamat edellytykset, jonka mukaan valmisteluryhmässä tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Oikeusministeriö on pyytänyt enemmistössä olevia naisehdokkaita esittäneitä tahoja esittämään lisäksi miesehdokasta ja on pyydetty perusteluja sille, jos tämä ei ole ollut mahdollista. Sekä työryhmän että alajaoston osalta tasa-arvolain vaatimuksesta joudutaan poikkeamaan erityisen syyn vuoksi, koska yhdenvertaisuusasioiden asiantuntijoissa ei ole sekä naisia että miehiä.

Pohjoismaisen yhteistyön ja tasa-arvon ministeri

Thomas Blomqvist

Neuvotteleva virkamies

Johanna Hautakorpi

Jakelu Työryhmän ja alajaoston puheenjohtajat, jäsenet, asiantuntijat ja sihteerit

Tiedoksi Kansliapäällikkö Pekka Timonen, valtiosihteeri Malin Brännkärr, ministerin erityisavustaja Anders Portin